Universitets- och högskolerådet

EU careers sweden

En guide om EU-karriär

Så hittar du din väg in i EU:s institutioner.

EU-karriär, ja!
Men hur då, egentligen?

Kanske har du redan bestämt dig. Kanske är du bara nyfiken. Oavsett var du befinner dig så finns det fler vägar in i EU:s institutioner, byråer och organ än de flesta tror. Det finns många möjligheter, men det kan vara svårt att se vilka de faktiskt är.

Den här guiden är till för att reda ut det.
Vi går igenom:

- **Traineeprogram**
- **Visstidsanställning**; som kontraktsanställd eller temporärt anställd
- **Tillsvidareanställning**
- **Sekonderad nationell expert**
- **Och lite till, så som andra vägar in**

Kort sagt: **det behövs fler svenskar inom EU.**
Så tveka inte att söka dig dit.

Innehåll

- Varför jobba inom EU? **sidan 4**
- Det många tror om att jobba inom EU **sidan 5**
- Innan du söker **sidan 6**
- Hitta din väg **sidan 7**
- En röst från EU: Kevins resa **sidan 8**
- Anställning inom EU, en snabb orientering **sidan 10**
- Traineeprogram **sidan 11**
- Visstidsanställning **sidan 13**
- Tillsvidareanställning **sidan 16**
- Nationell expert i utbildning och Sekonderad nationell expert **sidan 17-18**
- Andra vägar in **sidan 19**
- Stöd och förberedelse för en EU-anställning **sidan 20**
- Ord du kommer att stöta på **sidan 21**
- Intervju, så kan det gå till **sidan 22**
- Har du frågor? **sidan 23**

Varför jobba inom EU?

Föreställ dig ett jobb där du är med och formar EU:s och världens framtid. Som EU-anställd erbjuds du en konkurrenskraftig och attraktiv lön, som baseras på din tjänst, ansvarsnivå och tidigare erfarenhet.

Många roller innebär resande också, både inom EU och till platser utanför Europa du annars aldrig hade besökt.

Och du slutar aldrig att lära dig. Som anställd har du nästan obegränsade möjligheter till utveckling, fortbildning, ett nytt språk, ett nytt ämnesområde, ett nytt verktyg, det du behöver för att växa vidare.

Ett missförstånd som lever kvar är att EU bara vill ha jurister och statsvetare. Sanningen är att behovet är mycket bredare, allt från IT-specialister, ingenjörer, översättare till ekonomer, kommunikatörer och forskare behövs. Det finns också fler institutioner än kommissionen i Bryssel, t.ex. Europa-parlamentet, ministerrådet, EU-domstolen, Europeiska centralbanken, Europeiska revisionsrätten. Tänk också på EU:s alla byråer och organ runt om i Europa och delegationer i världen som också rekryterar kontinuerligt. Oavsett om du vill stanna i fem månader eller bygga en lång karriär inom institutionerna, tar du med dig något värdefullt hem. Du får erfarenhet, kunskaper och nya kontakter.

Missuppfattningar

Det finns flera föreställningar om EU-jobb som inte riktigt stämmer.

”Man måste flytta till Bryssel”

Många arbetar i Bryssel, men långt ifrån alla. EU:s institutioner, byråer och organ finns i alla medlemsländer, även i Sverige, och EU har delegationer över hela världen.

”Har man inte börjat direkt efter examen är det för sent”

En EU-karriär kan börja som nyutexaminerad, mitt i yrkeslivet eller som anställd vid en svensk myndighet. Tjänsterna kräver ibland flera års erfarenhet.

”Proven klarar jag aldrig”

Urvalsproven går att öva inför, och UHR erbjuder kostnadsfri träning och coachning inför alla delar av processen.

”Man måste kunna flytande franska”

Du behöver kunna minst två av EU:s officiella språk, och svenska är ett av dem. I de flesta uttagningsprov väljer du själv vilka språk du använder.

Innan du söker

Kan jag söka?

För att arbeta vid EU:s institutioner behöver du vara medborgare i ett EU-land och kunna minst två av EU:s 24 officiella språk, (t.ex. engelska och svenska). För kontraktsanställning behöver ditt andra språk vara engelska, franska eller tyska. Vilken utbildning, erfarenhet och språknivå som krävs beror på tjänsten, och exakt vad som gäller står alltid i utlysningen. Läs mer här

EPSO
– European Personnel Selection Office

EPSO håller i merparten av EU-institutionernas urvalsförfaranden och informerar om EU-karriärmöjligheter. Läs mer om EPSO här

Olika villkor beroende på anställningsform

Mer information om förmåner och anställningsvillkor hittar du på EU-karriärs hemsida.

Här hittar du det senaste beslutet om löner.

Länk till en extern lönekalkylator som ger en ungefärlig uppskattning av den potentiella lönen.

Hitta din väg

Vilken väg som passar dig beror främst på var du befinner dig i dag. Här får du en första överblick, och längre fram i guiden beskriver vi varje väg mer utförligt.

Du studerar eller har nyligen tagit examen

Redan under studierna kan en Erasmustermin eller en utbildning med EU-inriktning ge en bra grund för en framtida EU-karriär.

Efter examen är traineeprogram ofta en enkel väg in. Du kan också söka tillsvidareanställning direkt via uttagningsprov. *Läs mer på sidan 10 och 14.*

Du har några års erfarenhet

Då kan en visstidsanställning vara en bra start, antingen som kontraktsanställd eller som temporärt anställd. Du kan också söka tillsvidareanställning via ett uttagningsprov, och till specialisttjänster är din erfarenhet en merit.
Läs mer på sidan 12 och 14.

Du jobbar på en svensk statlig myndighet

Då finns en egen väg in. Som sekonderad nationell expert lånas du ut till en EU-institution under en period, oftast två år, samtidigt som du är kvar i din svenska anställning. Det finns också kortare program på några månader.
Läs mer på sidan 15 och 16.

En röst från EU: Kevins resa

”Jag är nationalekonom, ursprungligen från Karlskrona i Blekinge, men bor sedan några år tillbaka i Bryssel och jobbar på EU-kommissionen. Innan dess hann jag testa att arbeta med många olika saker - ekonomi, forskningsinstitut, svenska myndigheter och politik. Jag har studerat i Sverige, mest i Lund, men har också bott och jobbat i både Italien och Kanada, så flytten till Bryssel kändes inte så stor som man kanske tror.

> **Mina kollegor kommer från femton olika länder, är ekonomer, jurister och en hel del annat därtill.**

Resan inom EU-kommissionen började med en Blue Book-praktik på Generaldirektoratet för Handel och Ekonomisk säkerhet, där jag jobbade med data, ekonomisk analys och rapporter om allt från frihandelsavtal till globala försörjningskedjor. Efter praktiken fick jag stanna kvar ett halvår till på ett tillfälligt Interimaire-kontrakt, som sedan blev ett treårigt kontrakt som kontraktsanställd, följt av en befordran.

Kevins resa

1. Blue Book-Traineeship på kommissionen
2. Ett halvår på Interimairekontrakt
3. Tre år som kontraktsanställd
4. Befordran
5. Utredare på kommissionen i dag

I dag jobbar jag som utredare med att skydda europeisk industri mot orättvis konkurrens utifrån, vilket innebär en hel del resor, inte minst till Sydostasien. Mina kollegor kommer från femton olika länder och är ekonomer, jurister och en hel del annat därtill.

Det bästa med jobbet är att man redan från första dagen får vara med och forma EU:s och världens framtid, i ett arbete som både är roligt och viktigt. Eftersom man arbetar med och för människor från hela EU och andra delar av världen lär man sig också väldigt mycket om andra länder, kulturer, språk och perspektiv.

Det finns verkligen möjligheter inom EU:s institutioner för alla typer av människor, bakgrunder och utbildningar, och erfarenheten är värdefull på ditt CV och ger dig ett brett nätverk. Jag rekommenderar alla att ta chansen och söka praktik och anställning.”

— Kevin Svensson, EU-kommissionen

Anställning inom EU, en snabb orientering

Så, vilka anställningsformer finns det egentligen? I den här guiden går vi igenom tillfälligt anställda; kontraktsanställda och temporärt anställda, tillsvidareanställda, sekonderade nationella experter, och några vägar till.

- **Traineeprogram** avlönad praktik, 5-12 månader, kräver oftast avslutad examen, 180 hp.
- **Kontraktsanställd, *CA*** begränsad tid, max 6 år per institution, kräver oftast CAST-prov.
- **Temporärt anställd, *TA*** begränsad tid, ofta 3–6 år, villkor som tillsvidareanställning.
- **Tillsvidareanställning** kräver godkänt uttagningsprov (concours) och plats på reservlista.
- **Sekonderad nationell expert, *SNE*** och **Nationell expert i utbildning, *NEPT*** för dig som redan är statligt anställd, oftast 2 år respektive 3–5 månader.
- **Andra vägar** Tillfälliga uppdrag via bemanningsföretag, program för unga yrkesverksamma och Erasmus Public Administration Programme.
Läs mer på sidan 16.

Traineeprogram

Vill du testa på EU-livet innan du bestämmer dig för vad du vill satsa på? Ett traineeprogram är ofta den enklaste vägen in. EU:s institutioner, organ, byråer och delegationer erbjuder tillsammans omkring 60 olika traineeprogram, och nej, du behöver inte flytta till Bryssel för det. Programmen finns utspridda över hela EU, och på EU-delegationer runt om i världen. Samtliga avlönade.

De flesta kräver att du är klar med studierna: en kandidatexamen, eller motsvarande 180 högskolepoäng.

Vilka erbjuder traineeprogram?

Tre av de största finns i Bryssel, och de tar in nya trainees två gånger om året:

Kommissionens Blue Book-traineeprogram erbjuder ca 2 000 platser

Vårtermin: 1 mars–31 juli. *Ansökan:* juli/augusti.
Hösttermin: 1 oktober–28 februari. *Ansökan:* februari/mars.

Europaparlamentets Schuman-traineeprogram erbjuder ca 1 000 platser

Vårtermin: 1 mars–31 juli. *Ansökan:* oktober.
Hösttermin: 1 oktober–28 februari. *Ansökan:* maj.

Rådets Consilium traineeships erbjuder ca 120 platser

Vårtermin: 1 februari–30 juni. *Ansökan:* augusti/september.
Hösttermin: 1 september–31 januari. *Ansökan:* februari/mars.

Så varför söka?

Att vara EU-trainee är ett av de enklaste sätten att få in en fot, och för många blir det starten på en hel karriär. Du blir snabbt en del av teamet, får ta ansvar på riktigt, och lär dig hur EU-maskineriet faktiskt fungerar inifrån, inte bara på pappret. Längs vägen bygger du ett nätverk som sträcker sig över hela Europa.

Och det slutar sällan där. Efter traineeskapet kan du söka vidare till program som riktar sig just till unga talanger, kommissionens Junior Professionals Programme (JPP), parlamentets Schuman Recruitment and Development Programme (SRDP) eller rådets Junior Policy Team. Ibland leder traineeskapet rentav direkt vidare till en tillfällig tjänst.

Ett extra plus: Sveriges EU-representation bjuder varje termin in EU-trainees till ett mentorskapsprogram. Du matchas med en tjänsteperson inom EU som ger dig konkreta tips och råd.

Fler traineeprogram och ansökningskrav hittar du här.

Länk till Traineeprogram på EU:s delegationer

Visstidsanställning

Vad är skillnad på CA och TA?

Kontraktsanställning, CA (Contract Agent), fyller ett tillfälligt behov: extra kapacitet inom områden där det saknas fast personal, för en begränsad tid. Vägen dit går oftast via ett CAST-prov (Contract Agents Selection Tool).

Temporärt anställd, TA (Temporary Agent) jobbar mer specialiserat, också under en begränsad tid, men med i princip samma villkor och lönegrad som en permanent anställd.

Utlysningar för dessa tillfälliga tjänster hittar du främst på EU-karriärs hemsida

Har du ett tillfälligt kontrakt får du ofta chansen att skriva institutionens interna uttagningsprov, vilket i sin tur kan bli biljetten till en fast tjänst.

Contract Agent, CA
Kontraktsanställning

Vägen hit heter *CAST*, Contract Agents Selection Tool. Anställningstiden är begränsad till högst sex år per institution, och det finns fyra funktionersgrupper:
***FGI**: operativa uppgifter, **FGII**: sekreteraruppgifter,*
***FGIII**: assistent/policy assistent, **FGIV**: handläggare*

I de flesta fall krävs ett godkänt *CAST-prov* för att bli kontraktsanställd. Provet består av en serie datorbaserade test i läsförståelse, tolkning av sifferuppgifter och logiskt tänkande. Klarar du det gäller resultatet i tio år. Klarar du det inte får du vänta ungefär fyra månader innan du får chansen igen.

Så här går det till, steg för steg

Börja med att skapa ett konto på EPSO:s hemsida. Välj den profil du är intresserad av, t ex political affairs, och fyll i utbildning, erfarenhet, språk och en motivering. Ett bra tips är att väva in nyckelord som hör till profilen du söker. Har du bakgrund inom fler områden går det bra att skapa flera profiler.

När din profil är godkänd i *CAST-databasen* får du ett eget *CAST-nummer*. Därefter kan du bli aktuell för en kontraktsanställning på tre olika sätt: *du söker själv utlysta tjänster, institutionerna hittar dig i databasen (håll profilen uppdaterad, rekryterare tittar helst på det som ändrats de senaste sex månaderna), eller så mailar du en intresseanmälan direkt till en enhetschef.*

Kontaktuppgifter till enhetschefer hittar du via webbsidan EU Who is Who, där du kan söka efter specifika institutioner och enheter. För CA-anställning på rådet räcker det med registrering i databasen, inget CAST-prov krävs.

Temporary Agent, TA
Temporärt anställd

Som temporärt anställd får du en tidsbegränsad tjänst, ofta 3–6 år, vid en EU-institution, ett organ eller en byrå. Du rekryteras som TA AD eller TA AST, antingen för att ersätta ordinarie personal eller förstärka en avdelning under en period. Tjänsterna finns oftast inom mer specialiserade områden och villkoren är i linje med en tillsvidareanställning.

Så hittar du en tjänst

Håll utkik på EU-karriärer – Europeiska Unionen och följ gärna institutionernas egna LinkedIn-kanaler, till exempel Jobs in the Council of the EU. Ibland annonserar institutionerna, organen eller byråerna själva och genomför egna urvalsprocesser; följ då instruktionerna i utlysningen. Vissa tjänster kräver också ett skriftligt prov.

En del tjänster vid Europeiska utrikestjänsten (EEAS) riktar sig specifikt till medlemsstaternas diplomatkår. Ska du söka en TA-tjänst vid EEAS behöver du dessutom ett intyg från Utrikesdepartementet som bekräftar en tillsvidare-anställning.

Frågor om intyget går till ud.p.eeas@gov.se.

Tillsvidareanställning

Fast anställd personal (så kallade tjänstepersoner) arbetar vid EU:s institutioner på permanent basis. De är indelade i tre funktionsgrupper: handläggare (AD), assistenter (AST) och (AST/SC). Inom varje grupp finns olika lönegrader.

Handläggare är den vanliga ingångsnivån för dig med en universitets- eller högskoleexamen. Specialisttjänster kräver några års erfarenhet, och högre upp hittar du chefsnivåerna.

De flesta nya assistenter förutsätter gymnasieutbildning plus relevant yrkesutbildning och/eller flera års erfarenhet.

Hur får jag en tillsvidareanställning?

Vägen dit går via ett uttagningsprov, på EU-språk kallat ”concours” eller ”competition”. Oftast är det EPSO som håller i det, men en del institutioner, som Europaparlamentet, genomför också egna.

EPSO:s uttagningsprov brukar bestå av fyra delar:

1. Läsförståelse, sifferuppgifter och logiskt tänkande
2. Flervalsfrågor inom ditt sökområde (för specialister) eller ett prov i EU-kunskap (för generalister)
3. Ett skriftligt prov
4. För vissa profiler: ett digitalt färdighetsprov

Allt genomförs oftast under en dag, som övervakade prov på distans, och UHR erbjuder kostnadsfritt träningsstöd(läs mer i avsnittet ”Stöd och förberedelse för en EU-anställning”).

Klarar du provet sätts du upp på en reservlista, som institutionerna sedan rekryterar ifrån. Listan är ofta kopplad till den institution som beställt provet, under en begränsad tidinnan den öppnas upp för övriga institutioner att rekrytera ifrån.

Bra att ha koll på

- Sök brett. Det är faktiskt lättare att byta institution eller generaldirektorat senare, än att komma in första gången.
- Nätverka med folk som redan jobbar där, Svenska EU-representationens EU-rekryteringsteam kan hjälpa till med kontakter.
- Skicka spontanansökningar till relevanta enhetschefer. Organigrammen hittar du på institutionens hemsida eller i EU Who is Who.
- Be UHR om coachning, det kostar dig inget.

Nationell expert i utbildning, NEPT

Som *NEPT*, National Experts in Professional Training jobbar du med dina egna myndighets frågor ur ett EU-perspektiv, under tre till fem månader hos EU-kommissionen. Precis som för *SNE* är du fortsatt anställd hos din svenska arbetsgivare under tiden. Ansökan skickas in via UHR

Sekonderad nationell expert, SNE

Är du redan statligt anställd? Då finns en egen väg in. Som *SNE* lånas du ut som sakkunnig inom ditt område, under en begränsad tid, oftast två år till att börja med, med möjlighet att förlänga. Alla svenska myndigheters tjänstepersoner kan söka. Du är fortfarande formellt anställd i Sverige, och det är din svenska arbetsgivare som betalar lönen och ibland även tillägg.

Det finns två sorters kontrakt: ”co-financed”/”cost-share”, där Sverige står för lönen och EU-institutionen täcker merkostnaderna för utlandsstationeringen, och ”cost-free”, där alla kostnader ligger på den svenska arbetsgivaren.

Läs mer om villkoren för SNE-anställning hos Arbetsgivarverket

Så går ansökan till

Utlysningarna går via Sveriges EU-representation till Regeringskansliet och myndigheterna. Din arbetsgivare nominerar dig internt och ger ett löfte om finansiering. Själva ansökan, CV i Europass-format (instruktioner och tips kring Europass hittar du på UHR:s webbsida), motivationsbrev på engelska och finansieringslöftet, skickas till: representationen.bryssel-eu-rekrytering@regeringskansliet.se, senast två arbetsdagar innan tjänstens deadline.

Bra att veta: Du behöver du ha jobbat minst 12 månader hos din finansierande arbetsgivare innan du kan bli utsänd till kommissionen.

Andra vägar in

Det finns fler sätt att ta sig in i EU-systemet. Här är några:

Interimaire: kortare, tillfälliga uppdrag via bemanningsföretag (till exempel Randstad) för att stötta EU-institutionerna. Räknas inte in i EU:s ordinarie personalstyrka, men är ofta en väg in.

Tips på företag att ansöka till:

1. Registrera dig på företaget Randstad: My Randstad
2. Skicka CV till inhouse_1230@randstad.eu

JPD, Junior Professionals in Delegation: ett program på hög nivå för yngre yrkesverksamma från EU:s medlemsländer, placerade vid EU:s delegationer runt om i världen. *Sida* rekryterar de svenska kandidaterna.

JPP, SRDP, Junior Policy Team: naturliga nästa steg efter ett traineeprogram, kommissionens JPP, parlamentets SRDP eller rådets Junior Policy Team, som i sin tur kan öppna dörren till institutionernas interna uttagningsprov.

EPA, Erasmus Public Administration Programme: ett skräddarsytt program för dig med statlig anställning, med besök hos EU:s institutioner i Bryssel. Studiebesök varvas med seminarier och interaktiva förhandlingsövningar, och du får även prova på jobbskuggning, där du följer en tjänsteperson vid någon av EU:s institutioner. Läs mer här

Stöd och förberedelse för en EU-anställning

Oavsett om du ska skriva ett uttagningsprov eller gå på intervju är det viktigt att förbereda dig i god tid. Konkurrensen om platserna är hård, och den som är påläst och tränad har ett rejält försprång. Du behöver inte göra det på egen hand, UHR erbjuder online träning varje månad!

Öva inför proven

- EPSO:s exempelprov
- UHR:s webbinarier och övningsmaterial
- EU Training

Böcker

- Orseus övningsböcker
- The Ultimate EU Test Book

Nätverka

Ett råd som återkommer, gång på gång, från dem som redan är på plats är värdet av att nätverka, våga knyta kontakter, och vara öppen med vart du är på väg. Fråga runt om någon du känner har erfarenhet av EU-institutionerna, deras tips är guld värda.

EPSO:s kompetensram

Använd dig gärna av EPSO:s kompetensram och ankare när du förbereder dig inför intervju. Ankarna är konkreta exempel på hur varje kompetens kan visa sig i praktiken.

Länk till kompetensramen

Ord du kommer att stöta på

EPSO	*EU:s rekryteringsbyrå*
Concours / competition	*Uttagningsprov för tillsvidareanställning*
AD / AST	*Handläggare / assistent*
CA, Contract Agent	*Kontraktsanställd*
CAST, Contract Agents Selection Tool	*Urvalssystemet för kontraktsanställda*
TA, Temporary Agent	*Temporärt anställd*
SNE, Seconded National Expert	*Sekonderad nationell expert*
NEPT	*Nationell expert i utbildning*
EPA	*Erasmus Public Administration Programme*
Interimaire	*Tillfälligt uppdrag via bemanningsföretag*
Blue Book	*Kommissionens traineeprogram*
STAR	*Situation, Task, Action, Result. Ett sätt att strukturera svaren på situationsbaserade intervjufrågor.*
JPP, SRDP, JPD	*Program för unga yrkesverksamma*
Generaldirektorat, DG	*Ett direktorat inom kommissionen*
EEAS	*Europeiska utrikestjänsten*
Who is Who	*EU:s personalkatalog*

Intervju, så kan det gå till

En EU-intervju skiljer sig från det man är van vid från Sverige. Här möter du en panel på ungefär 3–5 personer med förutbestämda frågor, oftast under 20–30 minuter, på plats eller digitalt. Räkna med runt fem frågor, uppdelade i tre delar: *din bakgrund och motivation, kunskapsfrågor om ditt sökområde, och situationsbaserade frågor, hur hanterar du stress, hur jobbar du i grupp?*

Upplägget är formellt, och det är upp till dig själv att hålla koll på tiden så att du hinner svara på alla frågor.

För de situationsbaserade frågorna funkar *STAR-modellen* bra: beskriv situationen kort; *situation*, vad som behövde göras; *task*, vad du faktiskt gjorde; *action,* och vad det ledde till; *result*.

Under själva intervjun

Håll dig lugn och professionell, var strukturerad, ljug aldrig, och fråga gärna om förtydliganden om något är oklart. Använder du *STAR*, håll det kort, lägg krutet på vad du gjorde och vad det gav, inte på detaljerna runt omkring. Får du frågan om en svaghet, vänd den till vad du lärt dig av den.

Tips *Se EU Careers Sweden:s Instagram för ett exempel på hur en EU-intervju kan gå till, eller häng med på UHR:s webbinarium om intervjuförberedelser.*

Snabba tips inför intervjun

- Läs utlysningen noga. Den ger ledtrådar om vad som kan komma, och visar att du förstått vad rollen faktiskt handlar om.
- Läs på om enheten eller generaldirektoratet, senaste projekt, aktiviteter, prioriteringar.
- Förbered din motivering i förväg: varför just den här rollen, just den här enheten?

Håll dig uppdaterad

Följ UHR:s kanaler för de senaste karriärmöjligheterna inom EU, ansökningstips från de som redan är där, och de senaste trainee- och jobbannonserna. På UHR:s LinkedIn-sida *EU Careers Sweden* får du dagliga uppdateringar om lediga tjänster och traineeprogram.

Följ *EU Careers Sweden* på Instagram, Facebook och LinkedIn.

Prenumerera på UHR:s nyhetsbrev och få information om utlysningar och stödaktiviteter, rakt in i din inkorg.

På EU:s websida finns samlad information om EU-karriärmöjligheter och lediga tjänster

Har du frågor?

Kontakta oss på concours@uhr.se

Redo att ta reda på vilken väg som är din?

Universitets- och högskolerådet

uhr.se/eucareerssweden

EU Careers Sweden är en del av Universitets- och högskolerådet, UHR